

DRUŠTVO ZA ZAŠTITU BILJA SRBIJE

XVI SAVETOVANJE O ZAŠTITI BILJA

Zlatibor, 22-25. februar 2021. godine

XV SAVETOVANJE O ZAŠTITI BILJA, Zlatibor, 22-25. februar 2021. godine

STRUČNI ODBOR

Mira Starović, Institut za zaštitu bilja i životnu sredinu, Beograd, predsednik

Članovi:

Dragana Božić, Univerzitet u Beogradu - Poljoprivredni fakultet
Dragica Brkić, Univerzitet u Beogradu - Poljoprivredni fakultet
Milka Glavendekić, Univerzitet u Beogradu - Šumarski fakultet
Maja Ignjatov, Institut za ratarstvo i povrtarstvo, Novi Sad
Radivoje Jevtić, Institut za ratarstvo i povrtarstvo, Novi Sad
Petar Kljajić, Institut za pesticide i zaštitu životne sredine, Beograd
Sanja Lazić, Univerzitet u Novom Sadu - Poljoprivredni fakultet,
Dejan Marčić, Institut za pesticide i zaštitu životne sredine, Beograd
Aleksa Obradović, Univerzitet u Beogradu - Poljoprivredni fakultet
Svetlana Paunović, Institut za voćarstvo, Čačak
Milan Radivojević, Univerzitet u Beogradu - Poljoprivredni fakultet
Milena Simić, Institut za kukuruz „Zemun-Polje“, Beograd
Ivana Stanković, Univerzitet u Beogradu - Poljoprivredni fakultet
Slavica Stanković, Institut za kukuruz „Zemun-Polje“, Beograd
Miloš Stevanović, Institut za zaštitu bilja i životnu sredinu, Beograd
Biljana Vidović, Univerzitet u Beogradu - Poljoprivredni fakultet
Slavica Vuković, Univerzitet u Novom Sadu - Poljoprivredni fakultet

ORGANIZACIONI ODBOR

Bojan Konstantinović, Univerzitet u Novom Sadu - Poljoprivredni fakultet, predsednik

Članovi:

Goran Aleksić, Institut za zaštitu bilja i životnu sredinu, Beograd
Lazar Bijelić, Delta Agrar, Beograd
Dragana Budakov, Univerzitet u Novom Sadu - Poljoprivredni fakultet
Slađana Dabić, JP "Vojvodinašume", Novi Sad
Goran Delibašić, Univerzitet u Beogradu - Poljoprivredni fakultet
Jelena Gajić – Umljendić, Institut za pesticide i zaštitu životne sredine, Beograd
Jovan Ivačković, Ekosan, Beograd
Miroslav Ivanović, Syngenta, Beograd
Aleksandra Konjević, Univerzitet u Novom Sadu - Poljoprivredni fakultet
Andrija Lilić, BASF, Beograd
Nada Petrović, Agrimatco, Novi Sad
Srdana Petrović, Corteva, Novi Sad
Emil Rekanović, Institut za pesticide i zaštitu životne sredine, Beograd
Dejan Reljin, Chemical Agrosava, Beograd
Marija Sarić – Krsmanović, Institut za pesticide i zaštitu životne sredine, Beograd
Dragana Šunjka, Univerzitet u Novom Sadu - Poljoprivredni fakultet
Zoran Tomašev, Bayer CropScience, Beograd
Vesna Urošević, Agromarket, Kragujevac
Dijana Zečević, Galenika Fitofarmacija, Beograd

Izdavač	Društvo za zaštitu bilja Srbije, Nemanjina 6, 11080 Beograd
Za izdavača	Dr Goran Aleksić
Štampa	KAKTUSPRINT, Beograd
Tiraž	50 Beograd, 2021.

CIP – Каталогизација у публикацији Народна библиотека Србије, Београд

САВЕТОВАЊЕ о заштити биља (16; 2021; Златибор)

Zbornik rezimea radova/XVI savetovanje o zaštiti bilja, 22-25. februar 2021., Zlatibor.-Beograd: Društvo za zaštitu bilja Srbije, 2021 (Beograd: Kaktusprint). 72 str.; 24 cm

Tiraž 100. -Registar.

ISBN-978-86-83017-37-9

а)Биљке – Заштита – Апстракти

COBISS.SR-ID

Organizovanje skupa i štampanje Zbornika rezimea radova finansijski je pomoglo
Ministarstvo prosvete, nauke i tehnološkog razvoja Republike Srbije

PROGRAM XVI SAVETOVANJA O ZAŠTITI BILJA

Ponedjeljak, 22. 02. 2021.

16⁰⁰-20⁰⁰ REGISTRACIJA UČESNIKA

18⁰⁰-20⁰⁰ Postavljanje postera i probe prezentacija

Utorak, 23. 02. 2021.

8 ⁰⁰ -17 ⁰⁰	REGISTRACIJA UČESNIKA
10 ⁰⁰ -11 ⁰⁰	OTVARANJE SAVETOVANJA I POZDRAVNE REČI Predsedavajući: Goran Aleksić, Mira Starović, Bojan Konstantinović
11 ⁰⁰ -13 ³⁰	ZAŠTITA RATARSKIH I POVRTARSKIH BILJAKA Predsedavajući: Dušanka Jerinić-Prodanović, Goran Malidža, Dragana Budakov
11 ⁰⁰ -11 ²⁰	Radivoje Jevtić, Srbobran Stojanović, Slavica Stanković, Svetlana Paunović, Mirjana Mijatović, Stevan Maširević, Jelena Bošković: PREGLED OPLEMENJIVANJA NA OTPORNOST PREMA PATOGENIMA U SRBIJI <i>(uvodno predavanje)</i>
11 ²⁰ -11 ⁴⁰	Goran Malidža, Miloš Rajković, Jovana Krstić: UKRŠTENA REZISTENTNOST AMBROZIJE PELENASTE (<i>Ambrosia artemisiifolia</i> L.) NA HERBICIDE ALS INHIBITORE U SRBIJI <i>(uvodno predavanje)</i>
11 ⁴⁰ -12 ¹⁰	Miloš Rajković, Goran Malidža, Sava Vrbničanin: FIZIČKE MERE SUZBIJANJA KOROVA U KUKURUZU I SOJI <i>(predavanje po pozivu)</i>
12 ¹⁰ -12 ²⁰	Diskusija
12 ²⁰ -12 ⁴⁰	Pauza
12 ⁴⁰ -12 ⁵⁰	Simić Milena, Brankov Milan, Dragičević Vesna, Milena Milenković: ZNAČAJ SISTEMA GAJENJA ZA SUZBIJANJE DIVLJEG SIRKA U KUKURUZU
12 ⁵⁰ -13 ⁰⁰	Jovana Krstić, Goran Malidža, Miloš Rajković: PREDNOSTI ZAJEDNIČKE PRIMENE TEMBOTRIONA I TERBUTILAZINA POSLE NIKANJA KUKURUZA
13 ⁰⁰ -13 ¹⁰	Olivera Petrović-Obradović, Anđa Radonjić, Željko Milovac, Ana Vijatov, Živko Ćurčić: MONITORING BILJNIH VAŠIJU (HEMIPTERA: APHIDIDAE) U USEVIMA

	ŠEĆERNE REPE
13 ¹⁰ -13 ²⁰	Katarina Gašić, Mina Obradović, Nevena Blagojević, Aleksa Obradović: KARAKTERIZACIJA BAKTERIOFAGA SPECIFIČNIH PREMA <i>Acidovorax citrulli</i> - PROUZROKOVAČU MRLJAVOSTI PLODA LUBENICE
13 ²⁰ -13 ³⁰	Diskusija
13 ³⁰ -15 ⁰⁰	Pauza za ručak

16³⁰-20⁰⁰	PREZENTACIJE POMAŽUĆIH ČLANOVA DRUŠTVA
	Predsedavajući: Slobodan Kuzmanović, Miloš Rajković

Sreda, 24.02.2021.

10 ⁰⁰ -11 ²⁰	ZAŠTITA VOĆAKA I VINOVE LOZE
	Predsedavajući: Miloš Stevanović, Mila Grahovac, Jovana Hrustić
10 ⁰⁰ -10 ²⁰	Aleksa Obradović, Milan Ivanović, Katarina Gašić, Mila Grahovac, Bojan Duduk, Svetlana Milijašević-Marčić, Maja Ignjatov, Milan Šević: OSVRT NA PROUČAVANJE FITOPATOGENIH BAKTERIJA I FITOPLAZMI U SRBIJI <i>(uvodno predavanje)</i>
10 ²⁰ -10 ⁴⁰	Branka Krstić, Svetlana Paunović, Stevan Jasnić, Ferenc Bagi, Mirjana Mijatović, Mira Starović, Slobodan Kuzmanović, Goran Delibašić, Drago Milošević, Darko Jevremović, Dragana Milošević, Ivana Stanković: ISTORIJSKI RAZVOJ BILJNE VIRUSOLOGIJE U SRBIJI <i>(uvodno predavanje)</i>
10 ⁴⁰ -10 ⁵⁰	Tamara Popović, Jelena Menković, Anđelka Prokić, Nevena Zlatković, Aleksa Obradović: POPULACIJA <i>PSEUDOMONAS SYRINGAE</i> PV. <i>SYRINGAE</i> - PATOGENA KOŠTIČAVIH VOĆAKA I BADEMA U CRNOJ GORI
10 ⁵⁰ -11 ⁰⁰	Tanja Vasić, Darko Jevremović, Sanja Živković, Aleksandar Lepasavić, Svetlana Paunović: MORFOLOŠKE I PATOGENE KARAKTERISTIKE IZOLATA <i>ALTERNARIA</i> SPP. NA ORAHU
11 ⁰⁰ -11 ¹⁰	Dušanka Jerinić-Prodanović: PRVI NALAZ ORAHOVE MUVE <i>RHAGOLETIS COMPLETA</i> (CRESSON, 1929) (DIPTERA: TEPHRITIDAE) U SRBIJI
11 ¹⁰ -11 ²⁰	Diskusija
11 ²⁰ -11 ⁴⁰	Pauza

11 ⁴⁰ -13 ⁴⁰	PROMOCIJA KNJIGA I PROJEKATA
	Predsedavajući: Brankica Tanović, Danijela Ristić, Božić Dragana
	Dragana Božić, Sava Vrbničanin, Olivera Petrović-Obradović, Nataša Duduk,

	Dragica Brkić, Biljana Vidović, Milan Ivanović, Milan Radivojević, Nina Vučković, Uroš Vojinović: HARMONIZACIJA I UNAPREĐENJE DOKTORSKIH STUDIJA IZ OBLASTI FITOMEDICINE
	Milan Stević: FUNGICIDI (promoter: Petar Vukša)
	Tim priređivača: PESTICIDI U POLJOPRIVREDI I ŠUMARSTVU U SRBIJI - 20. izdanje (promoter: Petar Kljajić)
	Dragica Brkić: OSNOVI TOKSIKOLOGIJE PESTICIDA (promoter: Slavica Vučinić)
13⁴⁰-15⁰⁰	Pauza za ručak
15⁰⁰-16⁴⁰	ZAŠTITA ŠUMA, UKRASNIH I LEKOVITIH BILJAKA
	Predsedavajući: Milka Glavendekić, Mirza Dautbašić, Mara Tabaković-Tošić
15 ⁰⁰ -15 ²⁰	Milka Glavendekić, Slađana Dabić: RASPROSTRANJENJE <i>MONOCHAMUS GALLOPROVINCIALIS</i> (Olivier) U SRBIJI <i>(uvodno predavanje)</i>
15 ²⁰ -15 ⁴⁰	Dautbašić Mirza, Nišić Tatjana, Ivojević Sead, Mujezinović Osman: OCJENA KVALITETA BIOTEHNIČKIH MJERA ZA KONTROLU POTKORNJAKA SMRČE U ŠUMAMA BOSNE I HERCEGOVINE <i>(uvodno predavanje)</i>
15 ⁴⁰ -16 ¹⁰	Mara Tabaković-Tošić: ENTOMOPATOGENE GLJIVE <i>ENTOMOPHAGA MAIMAIGA</i> I <i>ENTOMOPHAGA AULICAE</i> - UZROČNICI REDUKOVANJA BROJNOSTI GUBARA I ŽUTOTRBE U ŠUMSKIM EKOSISTEMIMA SRBIJE <i>(predavanje po pozivu)</i>
16 ¹⁰ -16 ²⁰	Marija Milosavljević, Mara Tabaković-Tošić, Nenad Šurjanac, Miroslava Marković: GRADACIJA <i>Orchestes fagi</i> L., U BUKOVIM SASTOJINAMA STARE PLANINE I PRIMENA MALE BESPILOTNE LETELICE KAO SAVREMENE METODE PROGNOZNO-IZVEŠTAJNIH POSLOVA U ŠUMARSTVU
16 ²⁰ -16 ⁴⁰	Diskusija
16 ⁴⁰ -17 ³⁰	Pauza i razgledanje postera
17³⁰-20⁰⁰	PREZENTACIJE POMAŽUĆIH ČLANOVA DRUŠTVA
	Predsedavajući: Milan Brankov, Dragica Brkić

Četvrtak, 25. 02. 2021.

8⁰⁰-10⁰⁰	REGISTRACIJA UČESNIKA
10⁰⁰ -12⁰⁰	ODRŽIVA PRIMENA PESTICIDA I DRUGE MERE ZAŠTITE
	Predsedavajući: Dragica Brkić, Goran Jokić, Petar Kljajić
10 ⁰⁰ -10 ²⁰	Milan Brankov, Greg R. Kruger, Milena Simić: ZNAČAJ AĐUVANATA I RASPRSKIVAČA U PRIMENI HERBICIDA <i>(uvodno predavanje)</i>

10 ²⁰ -10 ⁵⁰	Milan Ivanović, Milan Šević, Anđelka Prokić, Katarina Gašić, Nevena Zlatković, Jelena Menković, Aleksa Obradović: PRIMENA ANTIBIOTIKA U ZAŠTITI BILJA – ZA I PROTIV <i>(predavanje po pozivu)</i>
10 ⁵⁰ -11 ²⁰	Ivana Jovičić, Anđa Radonjić, Petar Kljajić, Goran Andrić, Marijana Pražić Golić, Olivera Petrović-Obradović: HARMONIA AXYRIDIS (COLEOPTERA: COCCINELLIDAE): KORISTAN PREDATOR BILJNIH VAŠI ILI PRETNJA DOMAĆIM BUBAMARAMA? <i>(predavanje po pozivu)</i>
11 ²⁰ -11 ⁵⁰	Marijana Pražić Golić, Goran Andrić, Ivana Jovičić, Petar Kljajić: MOGUĆNOSTI PRIMENE HLAĐENJA U ZAŠTITI USKLADIŠTENOG ŽITA OD ŠTETNIH INSEKATA <i>(predavanje po pozivu)</i>
11 ⁵⁰ -12 ²⁰	Biljana Todorović: MOGUĆNOST SUZBIJANJA MIKO- I FITOPATOGENIH ORGANIZAMA KLASIČNIM I ALTERNATIVNIM METODAMA <i>(predavanje po pozivu)</i>
12 ²⁰ -12 ³⁰	Antonije Žunić, Slavica Vuković, Sanja Lazić, Dragana Šunjka, Aleksandra Alavanja: ZAŠTITA ZASADA BRESKVE OD BRESKVINOG SMOTAVCA (<i>Grapholita molesta</i> Busck) PRIMENOM SPINETORAMA I PIRIPROKSIFENA
12 ³⁰ -12 ⁴⁰	Miloš Rajković, Goran Malidža, Siniša Jocić, Sandra Cvejić: REAKCIJA HIBRIDA SUNCOKRETA TOLERANTNIH NA IMIDAZOLINONE I TRIBENURON-METIL PREMA ALS INHIBITORIMA KOJI SE PRIMENJUJU U DRUGIM USEVIMA
12 ⁴⁰ -12 ⁵⁰	Petar Kljajić, Goran Andrić, Goran Jokić, Marijana Pražić Golić, Tanja Blažić, Ivana Jovičić: ZAŠTITA ORGANSKIH CEREALIJA OD ŠTETNIH INSEKATA I GLODARA U PODNOM SKLADIŠTU
12 ⁵⁰ -13 ⁰⁰	Diskusija
13 ⁰⁰ -13 ¹⁰	Pauza
13 ¹⁰ -13 ⁴⁰	AKTIVNOSTI UPRAVE ZA ZAŠTITU BILJA MINISTARSTVA POLJOPRIVREDE, ŠUMARSTVA I VODOPRIVREDE REPUBLIKE SRBIJE Predsedavajući: biće naknadno određeni
13 ⁴⁰	ZATVARANJE SAVETOVANJA Predsedavajući: Goran Aleksić, Mira Starović, Bojan Konstantinović

POSTERI	
1	UTICAJ FUNGICIDA NA NAPAD LJUBIČASTE PEGAVOSTI KOD KUPINE SORTE LOHNES U AGROKOLOŠKIM USLOVIMA BUBANJE SELO – NIŠ Dragan Grčak, Milosav Grčak, Tatjana Đorđević, Miroljub Aksić, Slaviša Gudžić, Vera Đekić, Dušan Simjanović

2	UTICAJ FOLIJARNOG ĐUBRENJA I RAZLIČITIH KOLIČINA AZOTA NA POJAVU I INTENZITET SIVE PEGAVOSTI LIŠĆA KOD PŠENICE Slaviša Gudžić, Katerina Nikolić, Milosav Grčak, Dragan Grčak, Nebojša Gudžić, Miroljub Aksić
3	EFIKASNOST RAZLIČITIH INSEKTICIDA U SUZBIJANJU <i>CYDIA POMONELLA</i> NA JABUCI Miletić Novica, Sretenović Marko, Tamaš Nenad
4	MOLEKULARNA ISTRAŽIVANJA NEMATODE PEGAVOSTI KORENA (<i>PRATYLENCHUS NEGLECTUS</i>) Violeta Oro, Marijenka Tabaković
5	VIRUS MOZAIKA PEPINA-NOVA PRETNJA PROIZVODNJI PARADAJZA U SRBIJI Ivana Stanković, Ana Vučurović, Katarina Zečević, Branka Petrović, Goran Delibašić, Branka Krstić
6	MIKOPOPULACIJA NA AMERIČKOJ VISOKOŽBUNASTOJ BOROVNICI U SRBIJI Tanja Vasić, Darko Jevremović, Sanja Živković, Aleksandar Lepasavić
7	ANTAGONISTIČKI POTENCIJAL SOJEVA <i>BACILLUS</i> SPP. POREKLOM IZ RIZOSFERE ZEMLJIŠTA POVRTARSKIH BILJAKA U SUZBIJANJU GLJIVE <i>ASPERGILLUS FLAVUS</i> Vanja Vlajkov, Ivana Pajčin, Mila Grahovac, Marta Loc, Dragana Budakov, Dragan Milić, Jovana Grahovac
8	UTICAJ ETARSKIH ULJA NA <i>COLLETOTRICHUM</i> SPP. – PROUZROKOVAČE GORKE TRULEŽI JABUKE Mladen Petreš, Milica Aćimović, Vele Tešević, Marta Loc, Vera Stojšin, Dragana Budakov, Mila Grahovac
9	ZONIRANA PEGAVOST LISTA NOVA BOLEST PARADAJZA U REPUBLICI MAURICIJUS Nooreen Mamode Ally, Huda Neetoo, Mala Ranghoo-Sanmukhiya, Shane Hardowar, Vivian Vally, Arty Bunwaree, Teresa Ann Coutinho, Mira Vojvodić, Aleksandra Bulajić
10	<i>RHIZOCTONIA SOLANI</i> AG-3 PRETNJA PROIZVODNJI KROMPIRA NA MAURICIJUSU Sandaya Takooree, Huda Neetoo, Mala Ranghoo-Sanmukhiya, Shane Hardowar, Jacque van de Waals, Vivian Vally, Anty Bunwaree, Mira Vojvodic, Aleksandra Bulajić
11	PATOGENOST <i>PECTOBACTERIUM</i> SPP. NA KRTOLAMA RAZLIČITIH SORTI KROMPIRA Marta Loc, Dragana Milošević, Maja Ignjatov, Mladen Petreš, Dragana Budakov, Vera Stojšin, Mila Grahovac
12	DETEKCIJA LATENTNOG VIRUSA BOROVNICE NA AMERIČKOJ VISOKOŽBUNASTOJ BOROVNICI U SRBIJI Darko Jevremović, Svetlana Paunović, Aleksandar Lepasavić

13	NOVOINTRODUKOVANI ŠTETNI ORGANIZMI U REPUBLICI SRPSKOJ Petar Nikolić, Branimir Nježić
14	OSTACI INSEKTICIDA SPINETORAMA U PLODOVIMA BRESKVE Sanja Lazić, Dragana Šunjka, Slavica Vuković, Dragana Bošković, Antonije Žunić, Aleksandra Alavanja
15	PATOGENOST NEKIH VRSTA ENTOMOPATOGENIH NEMATODA PREMA <i>PHTHORIMAEA OPERCULELLA</i> (GELECHIIDAE: LEPIDOPTERA) Nikola Grujić, Branimir Nježić
16	PREVENTIVNO DELOVANJE ETARSKIH ULJA NA POJAVU <i>ALTERNARIA</i> SPP. NA SEMENU KORIJANDERA Sara Mikić, Stefan Gordanić, Snežana Mrđan, Ana Dragumilo
17	PRIMENA BAKAR CITRATA U SUZBIJANJU PROUZROKOVAČA SIVE TRULEŽI VINOVE LOZE – <i>BOTRYTIS CINEREA</i> Goran Aleksić, Zoran Milićević, Svetlana Živković, Mira Starović, Miloš Stevanović, Danijela Ristić, Slobodan Kuzmanović
18	CRNA TRULEŽ KORENA RASADA <i>VIOLA X WITTROCKIANA</i> Aleksandra Janković, Miloš Avramović, Milica Mihajlović, Jovana Hrustić, Brankica Tanović
19	UTICAJ RAZLIČITIH MERA SUZBIJANJA KOROVA NA MASU KORENA ANGELIKE (<i>ANGELICA ARCHANGELICA</i> L.) Jovan Lazarević, Sava Vrbničanin, Ana Dragumilo, Tatjana Marković, Aleksandra Savić, Dragana Božić
20	EFEKTI RAZLIČITIH FUNGICIDA U ZAŠTITI VINOVE LOZE OD <i>BOTRYTIS CINEREA</i> Uroš Vojinović, Milan Stević
21	PREGLED MOLEKULARNIH METODA DETEKCIJE I IDENTIFIKACIJE „<i>CANDIDATUS LIBERIBACTER SOLANACEARUM</i>” Jelena Menković, Anđelka Čalić, Milan Ivanović, Nevena Zlatković, Aleksa Obradović
22	FIZIOLOŠKI I BIOHEMIJSKI ODGOVORI ŠARGAREPE, PERŠUNA I CELERA IZAZVANI ISHRANOM MRKVINE LISNE BUVE <i>BACTERICERA TRIGONICA</i> (HODKINSON, 1981) (HEMIPTERA: PSYLLOIDEA) Dušanka Jerinić-Prodanović, Snežana Milošević, Marija Đurić, Slađana Jevremović, Angelina Subotić
23	PROUČAVANJE ETIOLOGIJE BAKTERIOZNE NEKROTIČNE PEGAVOSTI RUKOLE U SRBIJI Anđelka Prokić, Jelena Menković, Tamara Marković, Milan Ivanović, Aleksa Obradović
24	VEGETATIVNA PRODUKCIJA <i>Ambrosia artemisiifolia</i> U INTERAKCIJI SA <i>AMBROSIA TRIFIDA</i> Aleksandra Savić, Danica Živanović, Danijela Pavlović, Dragana Božić, Sava Vrbničanin

25	DELOVANJE INSEKTICIDA IZ GRUPE NEONIKOTINOIDA NA RANE RAZVOJNE STADIJUME RIBA Marija Stevanović, Kristina Stevanović, Dragica Brkić, Tijana Đorđević, Slavica Gašić
26	PRIMJENA REAL-TIME LOOP-MEDIATED ISOTHERMAL AMPLIFICATION (LAMP) METODE U CILJU DETEKCIJE XYLELLA FASTIDIOSA U CRNOJ GORI Tamara Popović, Jelka Todorović, Jelena Plavec, Aleksa Obradović
27	HETEROGENOST SOJEVA ACIDOVORAX CITRULLI POREKLOM IZ SRBIJE Nevena Zlatković, Katarina Gašić, Anđelka Prokić, Nemanja Kuzmanović, Milan Ivanović, Svetlana Živković, Aleksa Obradović
28	PRAĆENJE ZARAZE MICROSPHAERA ALPHITOIDES GRIFF. ET MAUBL. NA BIOINDIKACIJSKIM TAČKAMA U SRBIJI Miroslava Marković, Marija Milosavljević, Renata Gagić – Serdar
29	NALAZ NOVOG DOMAĆINA ŽIŠKA MEGABRUCHIDIUS TONKINEUS (COLEOPTERA: CHRYSOMELIDAE; BRUCHINAE) SEMENOJEDA GLEDIČIJE U SRBIJI Renata Gagić Serdar, Katarina Mladenović, Leopold Poljaković Pajnik, Milan Drekić, Miroslava Marković
30	ISPITIVANJE MEHANIZAMA ANTIFUGALNOG DEJSTVA ODABRANIH SOJEVA BACILLUS SPP. NA PORAST MONILINIA FRUCTICOLA IN VITRO Jovana Hrustić, Tanja Berić, Olja Stanojević, Milica Mihajlović, Svetlana Milijašević-Marčić, Slaviša Stanković, Brankica Tanović
31	CHRYSODEIXIS CHALCITES (ESPER) (LEPIDOPTERA: NOCTUIDAE) – ŠTETOČINA RAJSKE PTICE (STRELIZIA REGINAE BANKS) U ZAŠTIĆENOM PROSTORU Milka Glavendekić, Aleksandra Janković
32	CHOREUTIS NEMORANA (HÜBNER) (LEPIDOPTERA CHOREUTIDAE) – SMOKVIN MOLJAC I NJEGOVI PRIRODNI NEPRIJATELJI U SRBIJI Milka Glavendekić, Ljubodrag Mihajlović

ZAŠTITA RATARSKIH I POVRTARSKIH BILJAKA

Uvodno predavanje

PREGLED OPLEMENJIVANJA NA OTPORNOST PREMA PATOGENIMA U SRBIJI

Radivoje Jevtić¹, Srbobran Stojanović², Slavica Stanković³, Svetlana Paunović⁴, Mirjana Mijatović⁵, Stevan Maširević⁶, Jelena Bošković⁷

¹*Institut za ratarstvo i povrtarstvo – Institut od nacionalnog značaja za Republiku Srbiju, Maksima Gorkog 30, Novi Sad*

²*Institut za strna žita, Save Kovačevića 31, Kragujevac*

³*Institut za kukuruz, Slobodana Bajića 1, Zemun Polje*

⁴*Institut za voćarstvo, Kralja Petra 11, Čačak*

⁵*Institut za povrtarstvo, Karađorđeva 71, Smederevska Palanka*

⁶*Poljoprivreni fakultet – Univerzitet u Novom Sadu, Trg Dositeja Obradovića 8, Novi Sad*

⁷*Fakultet za ekonomiju i inženjerski menadžment –
Univerzitet Privredna akademija u Novom Sadu, Cvećarska 2, Novi Sad*

E-mail: radivoje.jevtic@ifvcns.ns.ac.rs

Oplemenjivanje na otpornost prema patogenima je najefikasnija i najprihvatljivija mera sa stanovišta zaštite bilja i zaštite životne sredine. U Srbiji se razvijala paralelno sa razvojem oplemenjivačkih programa ratarskih, povrtarskih i voćarskih biljnih vrsta. Istraživanja su se vršila u dva pravca u zavisnosti od toga da li je proučavana genetička osnova biljke ili varijabilnost patogena u uslovima spoljne sredine.

Problemi u proizvodnji najznačajnijih ratarskih, povrtarskih i voćarskih biljnih vrsta, često su bili vezani za pojavu novih patogena koji su pretili da onemoguće gajenje na teritoriji Srbije. Rešenja su bila u pronalaženju i ugradnji jednog ili više gena koji su omogućavali vertikalnu (kratkotrajnu) ili horizontalnu (dugotrajnu) otpornost. Zbog toga je najperspektivnija sintetička selekcija koja podrazumeva istovremenu inkorporaciju gena vertikalne i horizontalne otpornosti.

Međutim, odluka o tome koje gene treba ugraditi u novostvorene sorte zasnivala se na dobrom poznavanju strukture virulentnosti populacije patogena i pronalaženju izvora otpornosti. Zbog toga je bilo neophodno testirati veliki broj biljaka u uslovima prirodnih zaraza i veštačkih inokulacija u kontrolisanim uslovima spoljne sredine. To je stalan proces koji u zavisnosti od biljne vrste zahteva unapređenje fitopatoloških metoda da bi se imitirao pritisak patogena sličan onom koji vlada u prirodnim uslovima. Razvoj i rezultati u molekularnoj biologiji omogućili su da se proces ugradnje i identifikacije gena otpornosti značajno ubrza, što je uticalo na bolje tumačenje prirode otpornosti i determinaciju gena.

Istraživači u Srbiji koji se bave problematikom otpornosti prema patogenima ostvarili su značajne rezultate u oplemenjivanju na otpornost prema patogenima strnih žita, kukuruza, suncokreta, soje, šećerne repe, krmnih biljaka, ali i na alternativnim biljnim vrstama koje se gaje na manjim površinama. U povrtarskoj i voćarskoj proizvodnji oplemenjivanje na otpornost više je bilo orijentisano na iznalaženje izvora otpornosti prema bakterijama i virusima koji predstavljaju veliki problem i ograničavaju proizvodnju.

Rezultati istraživanja otpornosti biljaka prema patogenima publikovani su u velikom broju domaćih i međunarodnih radova kao i realizaciji nacionalnih i međunarodnih projekata. Korišćenjem različitih strategija u oplemenjivanju biljaka na otpornost prema patogenima naši istraživači su stvorili veći broj otpornih sorti koje se uspešno gaje.

Uvodno predavanje

UKRŠTENNA REZISTENTNOST AMBROZIJE PELENASTE (*Ambrosia artemisiifolia* L.) NA HERBICIDE ALS INHIBITORE U SRBIJI

Goran Malidža, Miloš Rajković, Jovana Krstić

Institut za ratarstvo i povrtarstvo, Maksima Gorkog 30, 21000 Novi Sad

E-mail: goran.malidza@ifvcns.ns.ac.rs

Ambrozija pelenasta (*Ambrosia artemisiifolia* L.) predstavlja jednu od najvažnijih invazivnih korovskih vrsta u Srbiji, za čije suzbijanje se u većini ratarskih useva najčešće koriste herbicidi ALS inhibitori. U poslednjih nekoliko godina na području južne i centralne Bačke, ovi herbicidi nisu ispoljili očekivanu efikasnost u suzbijanju ove korovske vrste. Cilj ispitivanja je bio da se ispita postojanje rezistentnosti ovog korova na ALS inhibitore i njena rasprostranjenost u Srbiji.

U 2018. i 2019. godine, na prostoru centralne i južne Bačke, sa 36 polja soje, suncokreta, šećerne repe i kukuruza, sakupljeno je seme populacija ambrozije pelenaste u kojima se pretpostavlja da je došlo do razvoja rezistentnosti na herbicide ALS inhibitore. Biotestovi sa ovim populacijama imali su cilj da se proceni rasprostranjenost rezistentnosti i kreiraju mape. Za potvrdu rezistentnosti korišćeni su biotestovi u uslovima staklare, gde su biljke ambrozije pelenaste u fazi dva lista tretirane sa preporučenim i tri puta većim količinama imazamoksa (48 i 144 g ha⁻¹) i tribenuron-metila (30 i 90 g ha⁻¹ uz dodatak 0,1% nejonskog okvašivača). Populacija je rezistentna ukoliko je preko 20% preživelih biljaka posle primene preporučene i 10% posle tri puta uvećane količine pomenutih herbicida. Da bi odredili srednje efektivne vrednosti za osetljivu (GR_{50S}) i rezistentnu populaciju (GR_{50R}) na osnovu mase biljaka, kao i indekse rezistentnosti (GR_{50R}/GR_{50S}), sprovedeni su dodatni biotestovi u uslovima staklare na reakciju cele biljke sa pretpostavljenim rezistentnom i osetljivom populacijom *A. artemisiifolia* sa lokaliteta Rimski Šančevi. Eksperimenti su izvedeni u sudovima u uslovima staklare, po slučajnom blok dizajnu sa četiri bloka i ponovljeni. Tri biljke po sudu (dimenzija 12x12 cm) predstavljale su jednu eksperimentalnu jedinicu. U fazi dva razvijena lista, primenjeno je deset količina imazamoksa (2,5-2560 g ha⁻¹), tribenuron-metila (0,35-1440 g ha⁻¹) i tienkarbazon-metila (0,3-2560 g ha⁻¹), u komori za prskanje uz

SADRŽAJ

ZAŠTITA RATARSKIH I POVRTARSKIH BILJAKA

PREGLED OPLEMENJIVANJA NA OTPORNOST PREMA.....	10
PATOGENIMA U SRBIJI	10
UKRŠTENA REZISTENTNOST AMBROZIJE PELENASTE (<i>Ambrosia</i>	11
<i>artemisiifolia</i> L.) NA HERBICIDE ALS INHIBITORE U SRBIJI.....	11
FIZIČKE MERE SUZBIJANJA KOROVA U KUKURUZU I SOJI	12
ZNAČAJ SISTEMA GAJENJA ZA SUZBIJANJE DIVLJEG SIRKA U KUKURUZU	13
PREDNOSTI ZAJEDNIČKE PRIMENE TEMBOTRIONA I TERBUTILAZINA.....	14
POSLE NICANJA KUKURUZA.....	14
MONITORING BILJNIH VAŠIJU (Hemiptera: Aphididae) U USEVIMA.....	16
ŠEĆERNE REPE	16
KARAKTERIZACIJA BAKTERIOFAGA SPECIFIČNIH PREMA <i>Acidovorax citrulli</i> – PROUZROKOVAČU MRLJAVOSTI PLODA LUBENICE	17

ZAŠTITA VOĆAKA I VINOVE LOZE

OSVRT NA PROUČAVANJE FITOPATOGENIH BAKTERIJA I FITOPLAZMI U SRBIJI	18
ISTORIJSKI RAZVOJ BILJNE VIRUSOLOGIJE U SRBIJI.....	19
POPULACIJA <i>Pseudomonas syringae</i> pv. <i>syringae</i> - PATOGENA KOŠTIČAVIH VOĆAKA I BADEMA U CRNOJ GORI	20
MORFOLOŠKE I PATOGENE KARAKTERISTIKE IZOLATA <i>Alternaria</i> spp. NA ORAHU	21
PRVI NALAZ ORAHOVE MUVE <i>Rhagoletis completa</i> (CRESSON, 1929) (DIPTERA: TEPHRITIDAE) U SRBIJI	22

ZAŠTITA ŠUMA UKRASNIH I LEKOVITIH BILJAKA

RASPROSTRANJENJE <i>Mnonchamus galloprovincialis</i> (Olivier) U SRBIJI.....	24
OCJENA KVALITETA BIOTEHNIČKIH MJERA ZA KONTROLU POTKORNJAKA SMRČE U ŠUMAMA BOSNE I HERCEGOVINE	25
ENTOMOPATOGENE GLJIVE <i>Entomophaga maimaiga</i> I <i>Entomophaga aulicae</i> - UZROČNICI REDUKOVANJA BROJNOSTI GUBARA I ŽUTOTRBE U ŠUMSKIM EKOSISTEMIMA SRBIJE	26
GRADACIJA <i>Orchestes fagi</i> L., U BUKOVIM SASTOJINAMA STARE PLANINE I PRIMENA MALE BESPILOTNE LETELICE KAO SAVREMENE METODE PROGNOZNO-IZVEŠTAJNIH POSLOVA U ŠUMARSTVU.....	27

ODRŽIVA PRIMENA PESTICIDA I DRUGE MERE ZAŠTITE

ZNAČAJ AĐUVANATA I RASPRSKIVAČA U PRIMENI HERBICIDA	28
<i>Harmonia axyridis</i> (Coleoptera: Coccinellidae): KORISTAN PREDATOR BILJNIH VAŠI ILI PRETNJA DOMAĆIM BUBAMARAMA?	30
MOGUĆNOSTI PRIMENE HLAĐENJA U ZAŠTITI USKLADIŠTENOG ŽITA OD ŠTETNIH INSEKATA	31
MOGUĆNOST SUZBIJANJA MIKO- I FITOPATOGENIH ORGANIZAMA KLASIČNIM I ALTERNATIVNIM METODAMA	32

ZAŠTITA ZASADA BRESKVE OD BRESKVINOG SMOTAVCA (<i>Grapholita molesta</i> Busck)	
PRIMENOM SPINETORAMA I PIRIPROKSIFENA	33
REAKCIJA HIBRIDA SUNCOKRETA TOLERANTNIH NA IMIDAZOLINONE I TRIBENURON-METIL PREMA ALS INHIBITORIMA KOJI SE PRIMENJUJU U DRUGIM USEVIMA	34
ZAŠTITA ORGANSKIH CEREALIJA OD ŠTETNIH INSEKATA I GLODARA U PODNOM SKLADIŠTU	35

POSTER SEKCIJA

UTICAJ FUNGICIDA NA NAPAD LJUBIČASTE PEGAVOSTI KOD KUPINE SORTE LOH NES U AGROEKOLOŠKIM USLOVIMA BUBANJE SELO – NIŠ.....	36
UTICAJ FOLIJARNOG ĐUBRENJA I RAZLIČITIH KOLIČINA AZOTA NA POJAVU I INTENZITET SIVE PEGAVOSTI LIŠĆA KOD PŠENICE	37
EFIKASNOST RAZLIČITIH INSEKTICIDA U SUZBIJANJU <i>Cydia pomonella</i>	38
NA JABUCI	38
MOLEKULARNA ISTRAŽIVANJA NEMATODE PEGAVOSTI KORENA (<i>Pratylenchus neglectus</i>)	39
VIRUS MOZAIKA PEPINA-NOVA PRETNJA PROIZVODNJI PARADAJZA U SRBIJI	40
MIKOPOPULACIJA NA AMERIČKOJ VISOKOŽBUNASTOJ BOROVNICI U SRBIJI.....	41
ANTAGONISTIČKI POTENCIJAL SOJEVA <i>Bacillus</i> spp. POREKLOM IZ RIZOSFERE ZEMLJIŠTA POVRTARSKIH BILJAKA U SUZBIJANJU GLJIVE <i>Aspergillus flavus</i>	42
UTICAJ ETARSKIH ULJA NA <i>Colletotrichum</i> spp. – PROUZROKOVAČE GORKE TRULEŽI JABUKE.....	43
ZONIRANA PEGAVOST LISTA NOVA BOLEST PARADAJZA U REPUBLICI MAURICIJUS.....	44
<i>Rhizoctonia solani</i> AG-3 PRETNJA PROIZVODNJI KROMPIRA NA MAURICIJUSU	45
PATOGENOST <i>Pectobacterium</i> spp. NA KRTOLAMA RAZLIČITIH SORTI KROMPIRA	46
DETEKCIJA LATENTNOG VIRUSA BOROVNICE NA AMERIČKOJ VISOKOŽBUNASTOJ BOROVNICI U SRBIJI	47
NOVOINTRODUKOVANI ŠTETNI INSEKTI U REPUBLICI SRPSKOJ	48
OSTACI INSEKTICIDA SPINETORAMA U PLODOVIMA BRESKVE.....	49
PATOGENOST NEKIH VRSTA ENTOMOPATOGENIH NEMATODA PREMA <i>Phthorimaea operculella</i> (GELECHIIDAE: LEPIDOPTERA)	50
PREVENTIVNO DELOVANJE ETARSKIH ULJA NA POJAVU	51
<i>Alternaria</i> spp. NA SEMENU KORIJANDERA.....	51
PRIMENA BAKAR CITRATA U SUZBIJANJU PROUZROKOVAČA SIVE TRULEŽI VINOVE LOZE – <i>Botrytis cinerea</i>	52
CRNA TRULEŽ KORENA RASADA <i>Viola x wittrockiana</i>	53
UTICAJ RAZLIČITIH MERA SUZBIJANJA KOROVA NA MASU KORENA ANGELIKE (<i>Angelica archangelica</i> L.).....	54
EFEKTI RAZLIČITIH FUNGICIDA U ZAŠTITI VINOVE LOZE OD <i>Botrytis cinerea</i>	55
PREGLED MOLEKULARNIH METODA DETEKCIJE I IDENTIFIKACIJE.....	56
„ <i>Candidatus Liberibacter solanacearum</i> ”	56
FIZIOLOŠKI I BIOHEMIJSKI ODGOVORI ŠARGAREPE, PERŠUNA I CELERA IZAZVANI ISHRANOM MRKVINE LISNE BUVE <i>Bactericera trigonica</i> (HODKINSON, 1981) (HEMIPTERA: PSYLLOIDEA).....	57
PROUČAVANJE ETIOLOGIJE BAKTERIOZNE NEKROTIČNE PEGAVOSTI RUKOLE U SRBIJI	58

VEGETATIVNA PRODUKCIJA <i>Ambrosia artemisiifolia</i> U INTERAKCIJI SA <i>Ambrosia trifida</i>	59
DELOVANJE INSEKTICIDA IZ GRUPE NEONIKOTINOIDA NA RANE RAZVOJNE STADIJUME RIBA.....	60
PRIMJENA REAL-TIME LOOP-MEDIATED ISOTHERMAL AMPLIFICATION (LAMP) METODE U CILJU DETEKCIJE <i>Xylella fastidiosa</i> U CRNOJ GORI.....	61
HETEROGENOST SOJEVA <i>Acidovorax citrulli</i> POREKLOM IZ SRBIJE.....	62
PRAĆENJE ZARAZE <i>Microsphaera alphitoides</i> Griff. et Maubl. NA BIOINDIKACIJSKIM TAČKAMA U SRBIJI.....	63
NALAZ NOVOG DOMAĆINA ŽIŠKA <i>Megabruchidius tonkineus</i> (COLEOPTERA: CHRYSOMELIDAE; BRUCHINAE) SEMENOJEDA GLEDIČIJE U SRBIJI.....	64
ISPITIVANJE MEHANIZAMA ANTIFUGALNOG DEJSTVA ODABRANIH SOJEVA <i>Bacillus</i> spp. na PORAST <i>Monilinia fructicola in vitro</i>	64
<i>Chrysodeixis chalcites</i> (Esper) (Lepidoptera: Noctuidae) – ŠTETOČINA RAJSKE PTICE (<i>Strelizia reginae</i> Banks) U ZAŠTIĆENOM PROSTORU	65
<i>Choreutis nemorana</i> (HÜBNER) (LEPIDOPTERA CHOREUTIDAE) – SMOKVIN MOLJAC I NJEGOVI PRIRODNI NEPRIJATELJI U SRBIJI	67

ORGANIZACIJU XVI SAVETOVANJA O ZAŠTITI BILJA POMOGLI SU:

**Pomažući članovi I kategorije:
AGROMARKET
GALENKA-FITOFARMACIJA**

**Pomažući članovi III kategorije
SYNGENTA AGRO DOO
AGROUNIK
BAYER DOO
CHEMICAL AGROSAVA**